

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.03.2009
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	20.11.2009
Avaldamismärge:	

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus

Vastu võetud 27.01.1999
[RT I 1999, 16, 273](#)
 jõustunud vastavalt §-le 26.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.10.1999	RT I 1999, 82, 749	01.01.2000
10.11.1999	RT I 1999, 88, 803	10.12.1999
20.12.2000	RT I 2001, 3, 10	01.01.2001
05.12.2001	RT I 2001, 100, 648	01.01.2002
12.12.2001	RT I 2001, 102, 671	01.01.2002
09.04.2002	RT I 2002, 35, 219	25.04.2002
terviktekst RT paber kandjal	RT I 2002, 39, 245	
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
08.12.2004	RT I 2004, 89, 603	01.01.2005
08.12.2004	RT I 2004, 89, 604	01.04.2005
16.06.2005	RT I 2005, 38, 299	17.07.2005
15.06.2005	RT I 2005, 39, 308	01.01.2006
15.12.2005	RT I 2005, 71, 544	01.01.2006
17.05.2006	RT I 2006, 26, 191	01.08.2006
16.11.2006	RT I 2006, 55, 409	01.09.2007
15.02.2007	RT I 2007, 22, 116	01.01.2008
19.12.2007	RT I 2007, 71, 437	01.01.2008
19.12.2007	RT I 2007, 71, 437	01.10.2008
22.10.2008	RT I 2008, 48, 264	23.11.2008
17.12.2008	RT I 2008, 58, 329	01.03.2009

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

(1) Käesolev seadus sätestab puuetega inimeste sotsiaaltoetuste liigid, nende saamise tingimused, nende suurused ning määramise ja maksmise korra.

(2) Käesoleva seaduse eesmärk on puuetega inimeste iseseisva toimetuleku, sotsiaalse integratsiooni ja võrdsete võimaluste toetamine ning õppimise ja töötamise soodustamine puudest tingitud lisakulude osalise hüvitamise kaudu.

[[RT I 2007, 71, 437](#)- jõust. 01.01.2008]

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

[[RT I 2002, 61, 375](#)- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Mõisted

(1) Puue on inimese anotoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoides erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsetel alustel.⁽¹⁾ Käesoleva seaduse alusel tuvastatakse kuni 16-aastasel lapsel ning vanaduspensioniealisel inimesel lähtuvalt kõrvalabi, juhendamise või järelevalve vajadusest sügav, raske või keskmine puude raskusaste. Käesoleva lõike mõistes on puudel järgmised raskusastmed:

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

1) sügav puue on inimese anotoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millest tingituna vajab isik pidevat kõrvalabi, juhendamist või järelevalvet ööpäevaringselt;
2) raske puue on inimese anotoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millest tingituna vajab isik kõrvalabi, juhendamist või järelevalvet igal ööpäeval;
3) keskmine puue on inimese anotoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millest tingituna vajab isik regulaarset kõrvalabi või juhendamist väljaspool oma elamiskohta vähemalt korra nädalas.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(2) Kõrvalabi või juhendamine on abi osutamine inimesele, kes ei tule iseseisvalt toime söömise, hügieenitoimingute, riietumise, liikumise või suhtlemisega. Järelevalve on ohutuse tagamine inimese suhtes, kes oma tegevuse või tegevusetusega võib tekitada kahju iseenda või teiste inimeste elule, tervisele või varale.

(2¹) Käesoleva seaduse alusel tuvastatakse 16-aastasel kuni vanaduspensioniealisel inimesel (edaspidi *tööealine inimene*) lähtuvalt igapäevases tegetsemis- ja ühiskonnaelus osalemise piirangutest puude raskusaste ja puudest tulenev lisakulu vajadus. Käesoleva lõike mõistes on puudel järgmised raskusastmed:

1) sügav puue on inimesel, kellel igapäevane tegetsemine või ühiskonnaelus osalemine on täielikult takistatud;
2) raske puue on inimesel, kellel igapäevane tegetsemine või ühiskonnaelus osalemine on piiratud;
3) keskmine puue on inimesel, kellel igapäevases tegetsemises või ühiskonnaelus osalemises esineb raskusi.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud puudest tulenev lisakulu on puudest tingitud takistuste vähendamiseks vähemalt kord kuus tehtavad kulutused ravimitele, transpordile, abivahendite korrashoiule, majapidamisele, kommunikatsioonivahendite kasutamisele, riietusele ja jalatsitele, mida ei finantseerita ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(3) Mõistet «töötamine» kasutatakse käesolevas seaduses riikliku pensionikindlustuse seaduse tähenduses.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

§ 2¹. Isiklik rehabilitatsiooniplaan

(1) Isiklik rehabilitatsiooniplaan (edaspidi *rehabilitatsiooniplaan*) on sotsiaalhoolekande seaduse §-s 11⁷ nimetatud rehabilitatsiooniteenuse osutaja poolt isiku enda või isiku ja tema seadusliku esindaja osalemisel koostatud kirjalik dokument, milles antakse hinnang isiku tegevusvõimele, kõrvalabi, juhendamise või järelevalve vajadusele ning tuuakse ära isiku iseseisvaks toimetulekuks ja sotsiaalseks integreerumiseks vajalikud tegevused. Rehabilitatsiooniplaani vormi ja nõuded selle täitmisele [kehtestab sotsiaalminister](#).

[RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

(2) Rehabilitatsiooniplaan koostatakse Sotsiaalkindlustusameti suunamisel:

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

- 1) igale puude raskusastet taotlevale lapsele;
- 2) tööealisele inimesele, kui see on vajalik puude raskusastme tuvastamiseks.

§ 2². Puude raskusastme tuvastamine

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(1) Puude raskusastme ja lisakulud tuvastab Sotsiaalkindlustusamet, kaasates ekspertarste. Ekspertarste kaasatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse § 16 kohaselt. Puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise tingimused, korra ja tähtajad ning hüvitatavate lisakulude arvutamise tingimused ja korra kehtestab sotsiaalminister määrusega. Puude raskusastme ja lisakulude tuvastamiseks vajalike dokumentide loetelu ja vormid [kehtestab sotsiaalminister määrusega](#).

[RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

(1¹) Puude raskusastme tuvastamiseks taotluse esitanud isiku pere- või eriarst täidab isiku kohta käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud tervises seisundi kirjelduse vormi ja esitab selle Sotsiaalkindlustusametile kümne päeva jooksul Sotsiaalkindlustusametilt asjakohase taotluse saamisest arvates.

[RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

(1²) Kui Sotsiaalkindlustusamet avastab käesoleva paragrahvi lõike 1¹ kohaselt täidetud vormis puudusi, kõrvaldab pere- või eriarst need kümne päeva jooksul, arvates Sotsiaalkindlustusametilt asjakohase taotluse saamisest.

[RT I 2004, 89, 604- jõust. 01.04.2005]

(2) Puude raskusastme tuvastamisel võetakse arvesse järgmist:

- 1) tervises seisund;
- 2) tegevusvõime;
- 3) kõrvalabi, juhendamise ja järelevalve vajadus, mis on suurem inimese eakohasest abivajadusest;
- 4) kõrvalabi ja juhendamise vajadus, mis esineb inimesel tehniliste abivahendite kasutamisele vaatamata;
- 5) elukeskkond;
- 6) puudest tingitud lisakulud;
- 7) rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevused.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(3) Puude raskusaste määratakse tähtjaks kuus kuud kuni kolm aastat. Lastele määratakse puude raskusaste mitte kauemaks kui 16-aastaseks saamiseni. Tööealisele puudega inimesele määratakse puude raskusaste mitte kauemaks kui vanaduspensioni eani.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(4) [Kehtetu – RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

§ 3. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste subjekt

(1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetusi määratakse ja makstakse Eesti alalisele elanikule või tähtjalise elamisloa või tähtjalise elamisõiguse alusel Eestis elavale isikule lisakulutusi põhjustava keskmise, raske või sügava puude korral vastavalt käesoleva seaduse sätetele.

[RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]

(2) Eestis viibival rahvusvahelise kaitse saajal on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste saamise õigus Eesti alalise elanikuga võrdsel alusel.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

(3) Kui Eesti Vabariigi poolt sõlmitud välisleping sisaldab puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramiseks ja maksmiseks käesolevast seadusest erinevaid sätteid, kohaldatakse välislepingut.

§ 4. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste liigid

Käesolev seadus kehtestab järgmised puuetega inimeste sotsiaaltoetused:

- 1) puudega lapse toetus;
- 2) puudega tööealise inimese toetus;
- 3) puudega vanaduspensioniealise inimese toetus;
- 4) [Kehtetu – RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]
- 5) puudega vanema toetus;
- 6) õppetootus;
- 7) töötamistoetus;
- 8) rehabilitatsioonitoetus;
- 9) täienduskoolitustoetus.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 1.01.2008]

§ 5. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määr

(1) Käesoleva seadusega sätestatud sotsiaaltoetuste arvutamise aluseks on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määr (edaspidi *sotsiaaltoetuste määr*), mis kehtestatakse Riigikogu poolt igaks eelarveaastaks riigieelarvega.

(2) Sotsiaaltoetuste määr ei või olla väiksem eelmiseks eelarveaastaks kinnitatud määrast.

2. peatükk TOETUSED

§ 6. Puudega lapse toetus

(1) Puudega lapse toetust makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega lapsele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud tegevusteks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks.

(2) Puudega lapse toetust makstakse kuni lapse 16-aastaseks saamiseni.

(3) Puudega lapse toetus makstakse välja lapse vanemale.

(4) [Kehtetu – RT I 2001, 102, 671- jõust. 01.01.2002]

(5) Puudega lapse toetust makstakse järgmistes suurustes:

- 1) keskmise puudega lapsele – 270 protsenti sotsiaaltoetuste määrast;
  - 2) raske ja sügava puudega lapsele – 315 protsenti sotsiaaltoetuste määrast.
- [RT I 2005, 71, 544- jõust. 01.01.2006]

§ 7. Puudega tööealise inimese toetus

(1) Puudega tööealise inimese toetust makstakse igakuiselt puudega tööealisele inimesele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks.

(2) Toetust makstakse igakuiselt vastavalt lisakuludele, kuid mitte vähem kui 65 protsenti ja mitte rohkem kui 210 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

§ 7¹. Puudega vanaduspensionialise inimese toetus

(1) Puudega vanaduspensionialise inimese toetust makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega vanaduspensionialisele inimesele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevusteks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks.

(2) Toetust makstakse igakuiselt sügava puudega inimesele 160 protsenti, raske puudega inimesele 105 protsenti ja keskmise puudega inimesele 50 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

§ 8. [Kehtetu – RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]

§ 9. Puudega vanema toetus

(1) Last üksi kasvatavale puudega isikule, kui temaga on sõlmitud sotsiaalhoolekande seaduse alusel kirjalik perekonnas hooldamise leping, puudega üksikvanemale, last üksi kasvatavale puudega võõrasvanemale, last üksi kasvatavale puudega eestkostjale või ühele puudega abikaasast makstakse kuni 16-aastase lapse ja põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppeasutuses õppiva kuni 19-aastase lapse kasvatamisel igakuiselt puudega vanema toetust 75 protsenti sotsiaaltoetuste määrast.

[RT I 2006, 55, 409- jõust. 01.09.2007]

(2) Lapse 19-aastaseks saamise korral jooksval õppeaastal makstakse toetust õppeaasta lõpuni.

§ 10. Õppetootus

(1) Mittetöötavale puudega õppurile, kes õpib gümnaasiumi 10.-12. klassis, kutseõppeasutuses või kõrgkoolis ja kellel on puudest tingituna õppetööga seotud lisakulutusi, makstakse igakuiselt, välja arvatud juuli- ja augustikuu, õppetootust.

(2) Õppetootust makstakse vastavalt isiku tegelikele lisakulutustele, kuid mitte vähem kui 25 protsenti ega rohkem kui 100 protsenti sotsiaaltoetuste määrast.

§ 10¹. Töötamistoetus

(1) Töötamistoetust makstakse 16-aastasele ja vanemale töötavale puudega inimesele, kellel on puudest tingituna tööga seotud lisakulutusi.

(2) Töötamistoetust makstakse tegelike töötamisega seotud kulutuste osaliseks hüvitamiseks kuni kümnekordses sotsiaaltoetuste määras kolme kalendriaasta jooksul toetuse esmakordsest määramisest arvates.

(3) Töötamistoetuse maksmise tingimused ja korra [kehtestab sotsiaalminister määrusega](#).

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

§ 11. Rehabilitatsioonitoetus

(1) Rehabilitatsioonitoetust makstakse 16–65-aastasele puudega isikule sotsiaalhoolekande seaduse § 11⁸ lõikes 1 nimetatud rehabilitatsiooniteenuse osutajalt rehabilitatsiooniteenuse saamiseks.

(2) Rehabilitatsioonitoetust makstakse tegelike rehabilitatsioonikulude osaliseks hüvitamiseks kuni 200 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kalendriaasta jooksul.

(3) Rehabilitatsioonitoetust ei maksta ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavate tegevuste eest.

[RT I 2005, 38, 299- jõust. 17.07.2005]

§ 12. Täienduskoolitustoetus

- (1) Täienduskoolitustoetust makstakse töötava puudega inimese tööalaseks ja tasemekoolituseks.
- (2) Täienduskoolitustoetust makstakse tegelike koolituskulude osaliseks hüvitamiseks kuni 24-kordses sotsiaaltoetuste määras kolme kalendriaasta jooksul, arvates toetuse esmakordselt määramisest.

§ 13–14. [Kehtetud – RT I 2001, 102, 671- jõust. 01.01.2002]

3. peatükk RAKENDAMISE KORD

§ 15. Andmed

Andmed puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kohta kantakse riiklikku pensionikindlustuse registrisse Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras.

§ 16. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste taotlemine

- (1) Taotlus puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramiseks esitatakse Sotsiaalkindlustusametile.
[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]
  - (2) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste taotlemiseks vajalikud põhidokumendid on:
    - 1) toetuse taotlus;
    - 2) otsus puude raskusastme ja lisakulude kohta;
[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]
    - 3) isikut tõendavate dokumentide seaduse § 2 lõikes 2 sätestatud dokument.
  - (3) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste taotlemiseks vajalike täiendavate dokumentide loetelu ja dokumentide vormid [kehtestab sotsiaalminister](#).
  - (3¹) Taotluse puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramiseks võib esitada ka koos puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise taotlusega.
[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]
  - (4) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste taotlemise päevaks loetakse päev, millal Sotsiaalkindlustusamet võtab vastu taotluse koos kõigi vajalike dokumentidega.
[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]
  - (5) Kui puuetega inimeste sotsiaaltoetuste taotlus on saadetud posti teel ning seejuures on lisatud kõik vajalikud dokumendid, loetakse toetuse taotlemise päevaks taotluse lähtekoha postitempli kuupäev.
  - (6) Kui puuetega inimeste sotsiaaltoetuse taotlusele ei ole lisatud kõiki vajalikke dokumente või taotluses on muid puudusi, teatatakse toetuse taotlejale esimesel võimalusel, millised dokumendid tuleb täiendavalt esitada või millised puudused kõrvaldada ning määratakse dokumentide esitamise või puuduste kõrvaldamise tähtaeg.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]
- ## § 17. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramine
- (1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetused määrab ja nende suuruse otsustab Sotsiaalkindlustusamet. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramise ja väljamaksmise korra ning tähtajad [kehtestab sotsiaalminister määrusega](#) .
[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]
  - (2) Käesoleva seaduse §-des 6–7¹ nimetatud puuetega inimeste sotsiaaltoetused määratakse puude raskusastme tuvastamise päevast, kui toetuse taotlemise avaldus on esitatud hiljemalt kolme kuu jooksul vastava otsuse tegemisest arvates.
[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]
  - (3) Käesoleva seaduse §-des 6–7¹ sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste hilisemal taotlemisel määratakse igakuine toetus tagantjärele, kuid mitte rohkem kui taotlemisele eelneva kolme kuu eest.
[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

(4) Käesoleva seaduse §-des 9–12 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetused määratakse toetuse taotlemise avalduse esitamise päevast, kuid mitte varem kui toetusele õiguse tekkimise päevast. Käesoleva seaduse §-s 11 sätestatud toetuse võib määrata puude raskusastet taotleva isiku rehabilitatsiooniplaani koostamiseks enne puude raskusastme tuvastamist.

[RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]

(5) Puuetega inimeste sotsiaaltoetused määratakse ajaks, mil isik vastab käesolevas seaduses sätestatud toetuste saamise tingimustele.

§ 18. [Kehtetu – RT I 2007, 22, 116- jõust. 01.01.2008]

§ 19. Vanemliku hoolitsuseta puudega lapsele ettenähtud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmise peatamine ja jätkamine

(1) Sotsiaalkindlustusamet peatab valla- või linnavalitsuse korraldusel ajutiselt käesoleva seaduse §-des 6 ja 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmise, kui lapsevanem ei täida perekonnaseadusest tulenevat kohustust puudega last kasvatada ja tema eest hoolitseda.

[RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]

(2) Sotsiaalkindlustusamet jätkab käesoleva seaduse §-des 6 ja 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmist puudega lapse vanemale käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põhjuste äralangemisel valla- või linnavalitsuse korralduse või kohtuotsuse alusel.

[RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]

(3) Sotsiaalkindlustusamet jätkab vanemliku hoolitsuseta puudega lapsele ettenähtud käesoleva seaduse §-des 6 ja 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmist võõrasvanemale, kasuvanemale, eestkostjale või perekonnas hooldajale valla- või linnavalitsuse korralduse, kohtuotsuse või perekonnas hooldamise lepingu alusel.

[RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]

(4) Sotsiaalkindlustusamet jätkab käesoleva seaduse §-des 6 ja 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmist iseseisvalt elama asunud vanemliku hoolitsuseta puudega lapsele, kes vastab käesoleva seaduse § 6 lõikes 2 ja § 10 lõikes 1 sätestatud tingimustele, valla- või linnavalitsuse korralduse alusel.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(5) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmise jätkamisel käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud juhtudel makstakse puuetega inimeste sotsiaaltoetusi tagantjärele mitte rohkem kui vastava taotluse esitamise kuule eelnenud kuue kalendrikuu eest.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

§ 20. Muudatused puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmisel

(1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine lõpetatakse, peatatakse või nende suurus arvutatakse ümber, kui toetust saav inimene on niivõrd paranenud, et see muudab käesolevas seaduses sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste saamise õigust või saadava toetuse suurus.

(2) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine peatatakse, kui toetuse saaja viibib järjest üle kahe kuu haiglaravil, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 toodud juhul.

(2¹) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine peatatakse süüdimõistetud toetuse saaja vanglas või arestimajas vangistuse kandmise ajaks, välja arvatud kui isik vajab oma puude tõttu individuaalset abivahendit.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

(3) Puudega lapse toetus makstakse välja täies suuruses, sõltumata haiglaravi kestusest.

(4) Hoolekandeesutuses elavale isikule makstakse puuetega inimeste sotsiaaltoetusi puudest tingitud lisakulude osaliseks hüvitamiseks, kui ta vajab oma puude tõttu:

- 1) kõrvalabi või juhendamist toimingutes väljaspool eelnimetatud hoolekandeesutust või
- 2) individuaalset abivahendit.

(5) Puudest tingitud lisakuludeks ei loeta hoolekandeesutuses elava või vanglas või arestimajas viibiva isiku majutus- ja toitlustamiskulusid ning kulusid, mis kaetakse riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest, kaasa arvatud hooldamise, tugevdatud hooldamise, järelevalve või muid hoolekandeesutuse, vangla või arestimaja üldiste teenustega seotud kulusid.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

(6) [Kehtetu – RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]

(7) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste saaja on kohustatud kümne päeva jooksul teatama Sotsiaalkindlustusametile kirjalikult asjaoludest, mis toovad kaasa puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmise lõpetamise, peatamise või suuruse muutuse.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

§ 20¹. Sotsiaaltoetuse ümberarvutamise tähtajad

(1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste suurendamist tingivate asjaolude tekkimisel arvutatakse toetus ümber vastava avalduse ja vajalike dokumentide esitamise päevast, kui avaldus ja vajalikud dokumendid on esitatud ühe kuu jooksul, arvates toetuste suurendamist tingivate asjaolude tekkimisest. Hilisemal avalduse ja vajalike dokumentide esitamisel arvutatakse toetus ümber vastava avalduse ja vajalike dokumentide esitamise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast.

(2) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste vähendamist tingivate asjaolude tekkimisel arvutatakse toetus ümber nende asjaolude tekkimise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast.

§ 21. Kulude katmine

(1) Kulutused käesoleva seadusega sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetusteks kaetakse riigieelarvest Sotsiaalministeeriumi eelarve kaudu.

(2) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramise ja maksmisega, arstliku ja sotsiaalse rehabilitatsiooni ekspertiisi ning töövõimetuse ja sotsiaaltoetuste vaidluskomisjoni tegevusega seotud kulutused kaetakse riigieelarvest Sotsiaalministeeriumi eelarve kaudu.

§ 22. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine

(1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetused makstakse Sotsiaalkindlustusameti kaudu vastavalt toetusesaaja soovile:

- 1) toetusesaaja arveldusarvele Eestis;
  - 2) toetusesaaja Sotsiaalkindlustusametis vormistatud kirjaliku avalduse või notariaalselt tõestatud avalduse alusel teise isiku, sealhulgas kohaliku omavalitsuse arveldusarvele Eestis;
  - 3) toetusesaaja kulul posti teel kojukandena või
  - 4) toetusesaaja kulul toetusesaaja arveldusarvele välisriigis.
- [RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

(1¹) Sotsiaalkindlustusameti otsusel makstakse käesoleva seaduse §-des 11 ja 12 sätestatud toetused toetusesaajale teenust osutanud asutusele.

[RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

(2)–(3)

[Kehtetud – RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

(3¹) Sotsiaalkindlustusametile esitatud põhjendatud taotluse alusel makstakse puuetega inimeste sotsiaaltoetusi maksja kulul posti teel kojukandega isikule, kellel on liikumistakistus või kes elab hajaasustusalal ja kellele pangateenus on raskesti kättesaadav ning kes on:

- 1) sügava puudega töövõimetuspensionär;
  - 2) sügava puudega püsivalt töövõimetuks tunnistatud rahvapensionari saav isik või
  - 3) vanaduspensioniealine isik.
- [RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

(3²) Sotsiaalkindlustusamet teeb käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud taotluse alusel otsuse kuni üheaastase kehtivusajaga. Sotsiaalkindlustusamet võib lõikes 3¹ nimetatud taotluse alusel otsuse teha pikema kehtivusajaga, kui selleks tuleneb vajadus põhjuste iseloomust, millele tuginedes Sotsiaalkindlustusamet lõikes 3¹ nimetatud taotluse alusel otsuse teeb. Sotsiaalkindlustusamet teeb lõikes 3¹ nimetatud taotluse alusel otsuse 10 tööpäeva jooksul vastava taotluse esitamisest arvates.

[RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

(4) Kui posti teel makstav puuetega inimeste sotsiaaltoetus on välja võtmata vähemalt kuus kuud, peatatakse sotsiaaltoetuse maksmine. Pärast vastava avalduse ja isikut tõendavate dokumentide seaduse § 2 lõikes 2 sätestatud dokumendi esitamist makstakse sotsiaaltoetus tagantjärele välja.

(5) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmisel ümardatakse 50 senti ja üle selle kroonini, summat alla 50 senti ei arvestata.

(6) Pärast puuetega inimeste sotsiaaltoetust saava isiku surma alusetult tema pangakontole kantud või volikirja alusel panga või posti kaudu väljamakstud sotsiaaltoetuse summad ei kuulu pärandvara koosseisu ning nimetatud summad tagastatakse panga või pärandvara saanud isiku poolt Sotsiaalkindlustusametile vastava nõude saamisel.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(7) Puudega inimese surma korral maksab Sotsiaalkindlustusamet saamata jäänud sotsiaaltoetuse välja vanemale, abikaasale või teistele perekonnaliikmetele avalduse alusel. Teisteks perekonnaliikmeteks on:

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

- 1) laps, lapselaps, võõraslaps;
- 2) eestkostja, eestkostetav;
- 3) vend, õde, õe- ja vennalaps;
- 4) vanavanem, võõrasvanem.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

(8) Mitme perekonnaliikme samaaegsel pöördumisel puudega inimese surma tõttu saamata jäänud sotsiaaltoetuse nõudega, jagatakse saada olev sotsiaaltoetus nende vahel võrdselt.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

(9) Puuetega inimeste sotsiaaltoetus makstakse pöördujale välja, kui avaldus on esitatud kuue kuu jooksul puudega inimese surma päevast arvates.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

§ 23. Vaidluste lahendamine

(1) Isik, kes leiab, et käesoleva seaduse alusel antud haldusaktiga on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada vaide.

(2) Vaie esitatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse § 40 lõike 2 alusel moodustatud Sotsiaalkindlustusameti juures asuvale vaidluskomisjonile.

(3) Vaie tuleb esitada kolme kuu jooksul, arvates päevast, millal isik vaidlustatavast haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

(4) Vaie lahendatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(5) Vaie lahendatakse kolme kuu jooksul, arvates vaide esitamisest vaidluskomisjonile.

(6) Vaidluskomisjoni otsusega mittenõustumise korral võib isik pöörduda halduskohtusse kolme kuu jooksul, arvates vaidluskomisjoni otsuse teatavaks tegemise päevast.

[RT I 2005, 38, 299- jõust. 17.07.2005]

§ 24. Puuetega inimeste sotsiaaltoetusteks liigselt makstud summad

(1) Käesoleva seaduse alusel puuetega inimeste sotsiaaltoetusteks liigselt makstud summad makstakse tagasi vabatahtlikult, nõutakse tagasi või tehakse tasaarvestus, kui enammakse on tingitud teadvalt valeandmete esitamisest.

(2) Kui isik ei maksa alusetult saadud sotsiaaltoetusi tagasi, võidakse talle liigselt makstud summad Sotsiaalkindlustusameti otsuse alusel igakuiselt makstavatest sotsiaaltoetustest kinni pidada. Kinnipeetav osa ei või ületada 20 protsenti isikule määratud toetuste summast.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(3) Kui puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine lõpetatakse enne liigselt makstud summade täielikku tasaarvestamist, tehakse isikule liigselt makstud summade tagasinõudmiseks ettekirjutus koos hoiatusega. Hoiatuses märgitud tähtaja jooksul ettekirjutuse täitmata jätmise korral on Sotsiaalkindlustusametil õigus anda ettekirjutus sundtäitmisele täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

(4) Kui puuduvad andmed isiku aadressi kohta või kui isik ei ela teadaoleval aadressil ja tema tegelik viibimiskoht ei ole teada ning ettekirjutust ei ole muul viisil võimalik kätte toimetada, avaldatakse ettekirjutuse resolutiivosa ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

§ 24¹. Puudega täiskasvanu toetuse maksmine

16-aastasele kuni vanaduspensioniealisele inimesele, kellele on määratud enne 2008. aasta 1. jaanuari puudega täiskasvanu toetus, makstakse alates 2008. aasta 1. jaanuarist toetust sügava puude korral 210 protsenti, raske puude korral 140 protsenti ja keskmise puude korral 65 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus varem määratud tähtaja lõpuni või puudega tööealise inimese toetuse määramise päevani või vanaduspensioniiikka jõudmiseni.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.01.2008]

§ 24². Puudega täiskasvanu toetuse või puudega tööealise inimese toetuse maksmine

(1) 16-aastasele kuni vanaduspensioniealisele inimesele, kellele on määratud enne 2008. aasta 1. oktoobrit puudega täiskasvanu või puudega tööealise inimese toetus, jätkatakse nimetatud toetuste maksmist endistel alustel ja endises suuruses määratud tähtaja lõpuni või puudega tööealise inimese toetuse uutel alustel määramise päevani või vanaduspensioniiikka jõudmiseni.

(2) Kui puudega laps saab 16-aastaseks pärast 2008. aasta 1. oktoobrit ja talle on puude raskusaste määratud enne 2008. aasta 1. oktoobrit, siis makstakse talle puudega tööealise inimese toetust selle taotlemisel sügava puude korral 210 protsenti, raske puude korral 140 protsenti ja keskmise puude korral 65 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus puude raskusastme kehtivuse tähtaja lõpuni või puudega tööealise inimese toetuse uutel alustel määramise päevani.

[RT I 2007, 71, 437- jõust. 01.10.2008]

§ 25. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 25¹. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste väljamaksmine

(1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste väljamaksmine § 22 lõigetes 1 ja 3¹ sätestatud korras toimub alates 2009. aasta 1. veebruarist.

(2) Kuni 2009. aasta 1. veebruarini makstakse puuetega inimeste sotsiaaltoetused elukohajärgse pensioniameti kaudu vastavalt toetusesaaja soovile tema arveldusarvele või posti teel maksja kulul.

(3) Enne 2009. aasta 1. veebruari määratud puuetega inimeste sotsiaaltoetused makstakse alates 2009. aasta 1. veebruarist välja käesoleva seaduse §-s 22 sätestatud korras.

(4) Kui toetuse saaja ei ole Sotsiaalkindlustusametile teatanud oma arveldusarve numbrit ega teinud või edastanud § 22 lõike 1 kohast avaldust ja seetõttu ei ole käesoleva seaduse §-s 22 sätestatud korras võimalik toetust maksta, peatatakse alates 2009. aasta 1. veebruarist toetuse maksmine. Pärast vastava avalduse ja isikut tõendavate dokumentide seaduse § 2 lõikes 2 sätestatud dokumendi esitamist makstakse toetus välja tagantjärele.

[RT I 2008, 48, 264- jõust. 23.11.2008]

§ 26. Seaduse jõustumine

(1) Isikule, kellele enne käesoleva seaduse jõustumist oli määratud kas invaliidsuspension lapsinvaliidile kehtestatud määras või ülalpidamistoetus lapsinvaliidi kasvatamise eest või invaliidistunud üksikvanema lapse toetus ja kellel selle asemel tekib käesoleva seaduse alusel õigus saada puuetega inimeste sotsiaaltoetusi, arvutatakse varasem pension või toetus puuetega inimeste sotsiaaltoetusteks ümber. Kui ümberarvutatud toetus osutub väiksemaks varem makstud pensionist või toetusest, makstakse puuetega inimeste sotsiaaltoetusi endise pensioni või toetuse suuruses varem määratud tähtaja lõpuni või uue arstliku ekspertiisini.

(2) Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. jaanuaril.

(3) Käesoleva seaduse § 7, § 8 lõike 1 punkt 2, lõike 2 punktid 2 ja 3 ning §-d 11 ja 12 jõustuvad 2001. aasta 1. jaanuaril.

(4) Kuni 2001. aasta 1. jaanuarini makstakse hooldajatoetust käesoleva seaduse § 8 lõike 1 punkti 1 alusel § 8 lõike 2 punktis 1 kehtestatud suuruses 3-18-aastast keskmise, raske või sügava puudega last kasvatavale ühele mittetöötavale vanemale.

(5) Puudega inimesel, kellele oli määratud puuetega inimeste sotsiaaltoetus enne 2001. aasta 1. jaanuari ja kellel ei teki õigust saada puuetega inimeste sotsiaaltoetust pärast 2001. aasta 1. jaanuari, makstakse sotsiaaltoetust endises suuruses kuni määratud tähtajani, välja arvatud transporditoetus ja telefoni kasutamise toetus, mille maksmine lõpetatakse 16-aastase ja vanema inimese toetuse määramise päevast.

(6) Isikule, kellele olid määratud puuetega inimeste sotsiaaltoetused, välja arvatud puudega lapse toetus, transporditoetus ja telefoni kasutamise toetus enne 2002. aasta 1. jaanuari, jätkatakse nende toetuste maksmist endistel alustel ja endistes suurustes kuni määratud tähtajani.

(7) Puudega lapse toetus arvutatakse ümber 2002. aasta 1. jaanuarist kehtiva seaduse alusel. Kui ümberarvutatud toetus osutub väiksemaks kui varem makstud puudega lapse toetuse ning transporditoetuse ja telefoni kasutamise toetuse summa, makstakse puudega lapse toetust nende toetuste kogusummas kuni määratud tähtajani.

(8) 18-aastase ja vanema isiku hooldajale või eestkostjale Sotsiaalkindlustusameti kaudu määratud hooldajatoetuse määramise otsus tunnistatakse kehtetuks. Sotsiaalkindlustusamet teatab kirjalikult hooldajatoetuse saajale ja valla- või linnavalitsusele, kelle halduspiirkonnas hooldajatoetuse saaja elab, hooldajatoetuse määramise otsuse kehtetuks tunnistamisest.

[RT I 2004, 89, 604- jõust. 01.04.2005]

(9) Puudega lapse vanemale või võõrasvanemale Sotsiaalkindlustusameti kaudu määratud hooldajatoetuse määramise otsus tunnistatakse kehtetuks. Sotsiaalkindlustusamet teatab kirjalikult hooldajatoetuse saajale ja

hooldajatoetuse saaja rahvastikuregistrijärgsele valla- või linnavalitsusele hooldajatoetuse määramise otsuse kehtetuks tunnistamisest.

[RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]